

ZIRC ÉS VIDÉKE

PRO URBE-DÍJAS KÖZÉLETI LAP

Új folyam 4. évf. 12. szám

Ára: 200 Ft

Megjelenik havi két alkalommal

2021. október 15.

Erőt meríthetünk az aradi vértanúk áldozatából

– Ma is nemzeti megmaradásunk a tét, jelenkori küzdelmeinkhez is erőt meríthetünk az aradi tizenhárom áldozatából. Napjainkban is egyfajta szabadságharc zajlik, amelynek csataterén a magyar nemzetért, a magyar közösségért meg kell harcolnunk.

Viziné dr. Horváth Judit, Zirc város jegyzője mondta ezeket a gondolatokat a tizenhárom aradi vértanúra emlékező ünnepségen, a Városházán. – A történelmi múltunk adott, amelybe, mint egy gyökérbe kapaszkodni lehet, hogy amikor a szabadságot veszélyben érezzük, azt ne tőrjünk szó nélkül. Magyarként megmaradni csak összefogással, elkötelezettséggel és nem utolsósorban erős hittel lehet, a szabadságunkért pedig minden nap tennünk kell – tette hozzá.

A szónok tolmácsolta Faludy György költő szavait is a hallgatóság felé, beszélt a forradalmat és szabadságharcot követő kegyetlen megtorlásról, a vértanúk halálának tragikus körülményeiről, rámutatva, hogy a kivégezéseket a bécsi felkelés évfordulójára, október hatodikára időzítették, és húsz éve immár, hogy ez a nap a magyar nemzet gyásznapja.

Hangsúlyozta, hogy nekünk létfontosságú az emlékezet, mivel ez jelenünket és nemzeti identitástudatunk révén jövőnket határozhatja meg. *(Folytatás a 3. oldalon)*

Az emlékező közösség a Szózatot énekli. Elöl balról jobbra: Ottó Péter polgármester, Viziné dr. Horváth Judit jegyző, Pápicsné Jakab Johanna Júlia evangélikus lelkész, Vecsey Katalin református lelkész és Kiss Gábor Péter ciszterci atya

Országos Könyvtári Napok Zircen, színes és tartalmas programokkal

A Békefi Antal Városi Könyvtár az idei évben is csatlakozott az Országos Könyvtári Napokhoz, melyet 2006-tól rendeznek meg.

A Könyvtári Napok keretében nyílt kiállítás Téglás Miklós mesekönyv-gyűjteményéből

A programok mindig egységes koncepció alapján valósulnak meg, amelyek a társadalmat aktuálisan érintő változásokra reflektálnak. A Könyvtári Napok rendezvénye a különböző korosztályok érdeklődési köréhez alkalmazkodva kínálja évről-évre színes előadásait.

A zirci Békefi Antal Városi Könyvtár idén is arra törekedett, hogy programjaival minél több korosztályt megszólítson. Ezt szolgálja a mára népszerű hagyománnyá vált ingyenes beiratkozás is, mellyel ismét sokan éltek. Egy hét alatt százhatvanan hosszabbították meg újabb egy évre a tagságukat, és hat új olvasó iratkozott be a könyvtárba. *(Folytatás a 4. oldalon)*

A KÖSZÖNET NYELVÉN

Fotó: Horváth Norbert

Zirc város szépkorú polgárait köszöntötték az Idősek Világnapja alkalmából. Ünnepi beszédet dr. Kovács Zoltán, Zirc térségének országgyűlési képviselője mondott, aki a mögöttünk hagyott nehéz időszak kapcsán a közösség, a társasági élet fontosságát hangsúlyozta, melyre újra lehetőség nyílt. Köszönését fejezte ki az időseknek életük munkájáért, a gyermekek, unokák iránti gondoskodásukért. **(3. oldal)**

Amikor a föld alatt is a víz volt az úr

Hatvan évvel ezelőtt, 1961. október 16-án a dudari bányában vízbetörés következett be. A víz a teljes Északi-bányamezőt elöntötte. Mindez emberi áldozatot szerencsére nem követelt, de tekintélyes anyagi kára származott belőle az üzemnek, és mivel a termelőmunkahelyek nagyrészt víz alá kerültek, jelentős létszámfelesleg keletkezett a kiesett munkahelyek miatt. A vízbetörés legelső pillanatától a legutolsó mozzanatáig a földalatti vízmentesítési munkában résztvevő Szeiler János zirci lakos minden részletre kiterjedő visszaemlékezése az akkori eseményekre a 6. oldalon olvasható.

Zirc Városi Önkormányzat nevében
tisztelttel meghívom Önt, családját, barátait
**az 1956-os forradalom és szabadságharcra
emlékező városi ünnepségre**

2021. október 23. (szombat)

Zirc, I. András tér
(Kistemplom és környéke)

9.00 óra Ünnepi szentmise a Kistemplomban

10.00 óra Megemlékezés az '56-os emlékkönél

Ünnepi beszéd: **Marton Bernát O.Cist., perjel**

Ünnepi műsor: **„Vérünknek lángja ég oltárodon”**

Dominek Anna színművésznő előadásában

Koszorúzás

Esőhelyszín: **Városháza nagyterme**
(Zirc, Március 15. tér 1.)

Ottó Péter
Zirc Város polgármestere

Naptárbemutató a Városházán

Müller Anikó „Zirc... és a festői Bakony anno 2022” című naptárának ünnepélyes bemutatója **október 20-án, 18.00 órai kezdettel** a Városháza nagytermében.

HIRDETÉS

Aegon Magyarország
Zirc, Kossuth L.u.11.
06-88-414-169

NYITVATARTÁS:

H	13:00-17:00	0630/9743249
K	09:00-13:00	0620/9676632
SZ	09:00-13:00	0630/9743249
CS	09:00-13:00	0630/5442237
	13:00-17:00	0630/9553121

Ma tegyük a holnapért!

ZIRC ÉS VIDÉKE PRO URBE-DÍJAS KÖZÉLETI LAP

Felelős kiadó: Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB
(8420 Zirc, József A. u. 1.) **Adószám:** 15569499-1-19
Telefon: +36 88/593-810 **E-mail:** zivi@zircultura.hu
ISSN szám: ISSN 1215-4156 (Nyomtatott), ISSN 2631-0163 (Digitális)

Szerkesztő munkatársak: Kelemen Gábor, Csaba Lilla
Az újság példányonkénti ára: 200,- Ft. Előfizetési díj félévre (12 lapszám)
2.400,- Ft, egy évre (24 lapszám) 4.800,- Ft.
Megrendelhető a kiadónál, a www.zircultura.hu honlapról letölthető
formanyomtatvány kitöltésével.

FELHÍVÁS

A Zirci Járás Szociális Szolgáltató Központ
a **Segítő Kezek Háza** előtt

2021. október 18-tól október 29-ig

Téli ruha börzét tart

Az épület előtti fogásra bárki **felakaszthat, elvihet,**
elsősorban téli kabátokat. Egy dobozban pedig téli
kiegészítőket, lábbeliket lehet elhelyezni és elvinni
/sapka, sál, kesztyű.../.

Kérem, aki teheti, támogassa kezdeményezésünket
jó minőségű ruhákkal!

Nagyné Fáró Katalin
intézményvezető

Gyógynövények és tücsökmuzsika

A Múzeumok Őszi Fesztiváljának első programja október 1-
jén, az MTM Bakonyi

Természettudományi Múzeumában a test, szellem és lélek egységének fontosságára helyezte a hangsúlyt „Harmóniában a természettel - Többszólamú múzeum” néven. A Zirci Tücsökzenekar koncertje, majd a Zirci Zöld Természetvédelmi Önképzőkör soron következő programja keretében **Takács Ferenc** kertészmérnök-tanár, gomba- és gyógynövényszakértő (a képen)

tartott előadást a gyógynövények áldásos hatásairól. Ezt követően **Takács Tamás** bemutatta a zánkai Gyógynövény-völgy Látogató- és Oktatóközpontot, majd édesapja, **Takács Ferenc** egy virágzó gyógynövényekkel teli fonott kosárral és friss gombákkal érkezett, melyek részletes ismertetésével páratlan tudással gyarapodtak a résztvevők. (Szöveg: Sinigla Mónika, Fotó: dr. Kutasi Csaba)

„**Borzongás a múzeumban**” címmel rendhagyó esti tárlatvezetésre várja az érdeklődőket az MTM Bakonyi Természettudományi Múzeuma **október 29-én 17.00 és 19.00 óra között** a Ciszterci Apátság első emeletén található állandó kiállításban. A tárlatvezetésen a múzeumban megtalálható, de éjszakai életmódjuk miatt a természetben csak ritkán szemünk elé kerülő állatokat mutatják be. A rendhagyó tárlatvezetés 1 óra időtartamú. Az első csoport 17.00, a második 18.00 órakor indul, egyenként maximum 20 fővel. A programra regisztrálni október 20-ig lehet a szoke.edit@nhmus.hu e-mail címen. A részvétel díja 1000 Ft/fő. Zirci intézmények egészségügyi és rendvédelmi dolgozóinak 500 Ft/fő. Jegyváltásra az egyes turnusok indulása előtt, a múzeum jegypénztárában van lehetőség.

Erőt meríthetünk az áldozatukból – az aradi vértanúkra emlékeztek Zircen

(Folytatás az 1. oldalról)

Viziné dr. Horváth Judit szerint az emlékezéseknek is különböző fokozatai vannak. A legkényvesebb és legegyszerűbb forma a megemlékezés, ahol a szónoki beszédet végighallgatjuk, néha közben egyszer-egyszer könnybe lábad a szemünk, majd elhelyezzük az emlékező virágait. A következő – magasabb fokozatban – felfedezzük a hősök tetteit, tanulmányozzuk életük eseményeit, megismerjük haláluk körülményeit. Az emlékezés legmélyebb foka pedig, amikor azt kutatjuk, miért tették azt, amit tettek. Miért áldozták fel az életüket, és megpróbáljuk megérteni, számukra mit jelentett a hazaszeretet. Elgondolkodunk, vajon mi hogyan cselekednénk hasonló helyzetben.

Az aradi vértanúkkal kapcsolatban kiemelte, egyikük sem vágyott a halálra, búcsúleveleiket olvasva abból az élni akarás hallatszódik ki. Mégis, a szabadság iránti vágyuk okán szembe mertek fordulni a zsarnok hatalommal. Nem dugták homokba a fejüket, hanem félelmüket hátrahagyva vették kezükbe az ország sorsát. Felelősséget vállaltak egymásért és a nemzetért. A magyar

nemzet a szabadságharc ideje alatt megérezte az összetartozást, és az aradi vértanúk, miközben német, örmény, osztrák, szerb és horvát gyökerekkel is bírtak, életüket áldozták a magyar nemzet függetlenségéért. A halálos ítélet bosszúvágytól vezérelt végrehajtói talán nem is voltak tudatában annak, hogy bár az embert meg lehet alázni, ki lehet végezni, el lehet hallgattatni, de van valami, ami egy nép életében örökké munkálkodik, aminek a lángja soha ki nem alszik, ez pedig a szabadságszeretet.

„Október hatodika olyan hősök tisztelete, akik megértették 1848-49 feladatát, és vállalták azt. Az aradi

vértanúk nem éltek hiába és nem haltak meg hiába. Emlékük nem megfélemlít, hanem bátorít bennünket. Hazaszeretetük, küzdelmük, áldozatvállalásuk folyamatosan élnek őseinkben és bennünk. Igyekeznünk kell méltónak lenni hozzájuk” – zárta gondolatait Zirc város jegyzője.

Zirc Városi Önkormányzat, a Zirci Országzászló Alapítvány és a szervező Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB emlékező ünnepségét Csaba Lilla konferálta, versmondással közreműködött a III. Béla Gimnázium, Művészeti Szakgimnázium, Technikum és Alapfokú Művészeti Iskola két diákja, Börcsök Nikoletta és Németh Nikoletta.

Az aradi vértanúk emlékét Kiss Gábor Péter ciszterci atya, Vecsey Katalin református lelkész és Pápicsné Jakab Johanna Júlia evangélikus lelkész áldotta meg.

A megemlékezés zárásaként az önkormányzat, az egyházak és a civil szervezetek képviselői elhelyezték koszorúikat az aradi vértanúk emlékművénél és méceszt is gyűjtöttek. KG

Köszönet a munkáért és a gondoskodásért

A hatvanöt év feletti polgárokat köszöntötték Zircen az Idősek Világnapja alkalmából.

A rendezvénynek a PSZC Reguly Antal Szakképző Iskola és Kollégium ebédlője adott helyet, a vendégeket a szervező intézmény, a Békefi Antal Városi Könyvtár, Művelődési Ház és Stúdió KB nevében Csaba Lilla műsorvezető köszöntötte.

Mint azt elmondta, az ENSZ közgyűlése 1991-ben nyilvánította október 1-jét az Idősek Világnapjává. „Az Idősek napja az idős emberekről, az ő tiszteletükről szól. Tiszteletünk magában foglalja elfogadásukat, támogatásukat, szeretetüket és annak kifejezését, hogy társadalmunknak ők is hasznos tagjai, és mindannyiunknak nagy szüksége van rájuk. Szükségünk van mindarra a sok élettapasztalatra, arra a higgadt bölcsességre, amivel csakis ők rendelkeznek, és a türelemre, elfogadásra, ahogy tanítanak, nevelnek bennünket”.

Városunk idős polgárait dr. Kovács Zoltán, térségünk országgyűlési képviselője köszöntötte. A mögöttünk hagyott nehéz időszak kapcsán a közösség, a társasági élet fontosságát hangsúlyozta, melyre újra lehetőség nyílt. Köszönetét fejezte ki az időseknek életük munkájáért, a gyermekek, unokák iránti gondoskodásukért, egy verset is tolmácsolva feléjük. Az anyagi elismerés fontosságát is kiemelte, ezért beszámolt a közönséget is érintő kormányzati intézkedésekről, így például az egységesített nyolcvanezer forintos nyugdíjprémiumról, és arról, hogy fennmaradó gazdasági növekedés esetén jövő februártól a 13. havi nyugdíj nemcsak kétheti, hanem akár három- vagy négyheti juttatás is lehet az érintetteknek.

Ottó Péter polgármester is köszöntötte az időseket

Az ünnepelteket Húvösvölgyi Ildikó Kossuth-díjas színművésznő és Pömlényi Péter énekművész örvendeztette meg „Színes csodák” című zenés-szórakoztató műsorával. A továbbiakban a talpalávalóról Nyári László és Viszt Tünde, avagy a Nyári duó gondoskodott.

A rendezvény Zirc Városi Önkormányzat és az Emberi Erőforrás Minisztérium pályázati támogatásával valósult meg, ahhoz a közelmúltban városunkban vendégeskedő pohlheimi vöröskereszt és több helyi vállalkozás is hozzájárult, a lebonyolításban a Magyar Vöröskereszt Zirci Területi

Szervezetének önkéntesei működtek közre. A vacsora – mellyel a szervezők vendégül látták a szépkorú polgárokat – az önkormányzati konyhán készült. (kg)

Ülésezett a társulási tanács

Egy év elteltével ülésezett újra a Zirci Járás Önkormányzati Társulása.

Ottó Péter, a Zirci Járás Önkormányzati Társulás Társulási Tanácsának elnöke is kiemelte a köszöntőjében, hogy meglehetősen régen kerülhetett sor társulási ülésre a koronavírus-járvány különböző hullámai és az azzal kapcsolatban meghozott veszélyhelyzeti intézkedések miatt. Módosult a társulási megállapodás, melyre azért volt szükség, mert Bakonyzentkirály és Csesznek Községi Önkormányzatok 2022. január 1-től kezdeményezik a fogyatékos személyek nappali ellátása és a támogató szolgálat társulás keretein belül történő ellátását. A Zirci Járás Szociális Szolgáltató Központhoz tartozó védőnői szolgálat egy az intézményhez érkező megkeresés következtében kiterjedhet a jövőben a bakonyoszlópi speciális jellegű oktatási intézményre, annak a 6. számú körzetbe történő bevonásáról is döntés született, amivel az ellátottak száma is növekedne. Az erről szóló határozat akkor lép hatályba, ha az országos tisztifőorvosi hatáskörben eljáró szerv véleménye megérkezik. A további napirendek során megállapítást nyert a Társulási Tanács második félévi munkaterve és tudomásulvételre került a koronavírus alatti időszak elnöki döntéseiről szóló tájékoztató. Zirc és Lókút Óvodatársulás Társulási Tanácsa is ülésezett. Elfogadták a Zirci Benedek Elek Óvoda és Bölcsőde bázis- és tagintézményeinek 2020/2021-es nevelési évre vonatkozó beszámolóját és az aktuális nevelési év munkatervét, továbbá egyetértésüket fejezték ki az intézmény házirendjével kapcsolatban. A koronavírus alatti időszak elnöki döntéseiről szóló tájékoztató is tudomásulvételre került. KG

Színes és tartalmas programok a Könyvtári Napokon

(Folytatás az 1. oldalról)

Október 4-én Csaba Lilla játékos mese-délelőttjével indult a könyvtári hét rendezvénysorozata. Az „Egyszer volt, hol nem volt...” interaktív mesefoglalkozás tematikája Benedek Elek születésnapjához, a Népmese Napjához kötődik. A játékos mesefoglalkozáson részt vettek a Hóvirág óvodáscsoport és a Segítő Kezek Háza gondozottjai is, akik csakhamar a mesék birodalmában találták magukat, és önfelédten együtt mondókáztak, énekeltek, játszottak.

A programsorozat a „mesék bővületében” folytatódott tovább, Téglás Mikós nyugalmazott herendi könyvtárigazgató csodálatos mesekönyv-gyűjtemény kiállításával gazdagította tereinket. 1963-ban egy általános iskolai tanévzárón kapott jutalomkönyvvel, Fekete Gyula Kincskereső Pipitér című ifjúsági regényével kezdte meg a tudatos könyvgyűjtést, melyet azóta is változatlan lelkesedéssel űz. A mesekönyvek közül a legrégebbi Arany László magyar népmese-gyűjteménye, melyet 1904-ben adtak ki, de a kiállított művek között szerepel Herczeg Ferenc 1930-as évekből megjelent meséskötete is. A kiállítás október 31-ig megtekinthető a városi könyvtár nyitvatartási idejében.

Október 5-én Tari Annamária klinikai pszichológus és pszichoterapeuta tartott előadást a Városi Könyvtár klubtermében, a könyvtári hét szellemiségéhez igazán illeszkedő témában: „Negatív érzelmek esetén védekezz olvasással” – hogyan segítenek a könyvek az érzelmi és mentális állapotunkon.

Annamária hivatásának tekinti a fiatal korosztály érzelmi és mentális állapotának feltárását, elemzését, továbbá ennek a jövő szempontjából előrejelző irányba történő mozdítását. A gyors generáció esetében az olvasásra való rá- vagy éppen visszazoktatásra azt a megoldást javasolja, hogy könyveket kell adni a fiatalok kezébe, a kisgyermeknek pedig élő szóval kell mesélni – ezzel gazdagítva a nyiladozó fantáziavilágot. Ebben pedig nagy szerepe van elsődlegesen a szülőknek, akik mint oly sok mindenben, mintát nyújtanak gyermeküknek. A megoldási lehetőségek ellenére természetesen a változás ez esetben sem egyik napról a másikra tud megvalósulni, de érdemes dolgozni azon, hogy a könyvek, az olvasás világa felé a fiatalok minél inkább meg tudjanak nyílni, s a mindennapok számukra ne csak az okostelefont jelentse.

Tari Annamária könyvei megtalálhatók a zirci Városi Könyvtárban.

Október 7-én Kürti László Bella István-díjas, Balassi Bálint emlékkarddal kitüntetett költő, lapszerkesztő, filozófus, tanár tartott rendhagyó irodalomórát, az előadóterem ezúttal gimnazistákkal telt meg. Kürti László a mátészalkai gimnáziumban testnevelő és gyógytestnevelő, valamint etika és erkölcsstan tanár. Mindebből adódik, hogy mélyen foglalkoztatja a költészet és az etika kapcsolata. Legutóbb 2020-ban „Ahogy én öleltem” címmel jelent meg verseskötete. A költővel Kenyeres Anna, Varga Erzsébet és Maill Attila, a III. Béla Gimnázium, Művészeti Szakgimnázium és Alapfokú Művészeti Iskola 11/A osztály tanulói beszélgettek.

A Digitális Jólét Program (DJP) Hálózat mini digitális élményközpontja

Az Országos Könyvtári Napok keretein belül a könyvtár DJP Pontjának Kovácsné Ottó Krisztina DJP-mentor volt a vendége. Az általános iskola 4. évfolyamos napköziseinek tartott előadás fő témái a 3D nyomtatás, játékos formában megismerkedhettek a robot programozás alapjaival, majd az internetes Kahoot-játék segítségével számot adtak az elsajátított ismereteikről.

Olyan követésre méltó csatornákat is ajánlottak a gyerekeknek – mint például a youtuber csebe videóit –, akik jól használható, értékes tartalmakat osztanak meg. A DJP Hálózat minirobotját, Microbit együtt programozták be egy összetett feladatsorra. A technika alapjait a Codycolor applikáció segített játékos formában megérteni. A kvízzjáték nyertesait a könyvtárban készült 3D-s figurákkal díjaztuk.

A pandémia óta még jobban előtérbe kerültek az online tartalmak, ezért online is elérhető helyismereti kvízzel készültünk. A kérdések a közvetlen környezetünket megjelenítő irodalmi művekre irányultak. A beküldők közül többen is hibátlanul oldották meg a játékos feladatot. A sorsolás nyertesének a Reguly Antal Múzeum és Népi Kézműves Alkotóház gondozásában megjelent Zirc története című sorozat dr. Vida Beáta történész muzeológus által jegyzett első két kötetét ajándékozzuk.

Kattints rá! címmel nyílt tanácsadási napot hirdettünk, melynek keretében az alapfokú számítógép- és internethasználat során felmerülő problémákban nyújtottunk segítséget az érdeklődőknek. Kiemelt témák voltak: szövegszerkesztés, dokumentumformázás, az elkészült dokumentumok mentése, nyomtatása; felirat-szolgáltatás bekapcsolása a videó-megosztó portálon; idegen nyelvű oldalak automatikus fordítása; keresési technikák; helyismereti oldalak a világhálón. A könyvtár nyitvatartási idejében továbbra is szívesen segítünk a fenti témákban a hozzánk betérőknek.

Október 8-án Pál Babette Szökés című regényének könyvbemutatójával zárult az Országos Könyvtári Napok programsorozata. A zirci kötődésű, elsőkönyves szerző regényében igaz történetet jelenít meg szüleiéről, akik a nyolcvanas évek idején menekültek Erdélyből az Anyaországba a romániai diktatúra tragikus eseményei elől. Ha az olvasó szeretne a kezébe venni egy izgalommal és romantikával átszótt olvasmányt, figyelmükbe ajánljuk az író nő művét. A kötet online könyvtárházakban megvásárolható, továbbá kölcsönözhető a Városi Könyvtárban két példány, amelyeket Babette ajándékozott az intézménynek. Az író nő jövőbeli terve ugyancsak egy regény, amely nem igaz történeten fog alapulni, hanem pszichológiai vonatkozású lesz.

Továbbra is szívesen adunk bemutatókötési lehetőséget helyi alkotóinknak!

Városi Könyvtár kollektívája

**Az államalapítás ünnepén önkormányzati kitüntetésben részesülőket mutatjuk be két részletben.
A sorozat első részében a „Zirc Város Díszpolgára” címmel elismert személyek következnek.**

Egy kisvárosért, Széchenyi szellemiségében

EGERVÖLGYI DEZSÓ

Egy ember, aki odafigyel az eseményekre. 1950 óta él Zircen. Pápán, a Mezőgazdasági Technikumban végezte a tanulmányait és nyugdíjazásáig ebben a szakágban dolgozott. Több mint negyven éve gróf Széchenyi István elkötelezett híve. Ifjúkora óta a nagy magyar élete és művei kutatásának szenteli életét.

1990-ben megkapta a Széchenyi-jutalomérem III. fokozatát és azóta jelennek meg cikkei, könyvei. 1995-ben kezdeményezésére és szervezésére megalakult Zircen a Széchenyi Emlékhely Alapítvány. Még ebben az évben felavatásra került Széchenyi mellszobra a Március 15. téren. Az Országzászló Alapítvánnyal közösen utat szervezett Széchenyi István halálának 150. évfordulója alkalmából a Bécs-Döblingben, majd Nagycenken rendezett ünnepi megemlékezésekre. Pápán, a Jókai Mór Városi Könyvtár Széchenyi-tárlatához nagyrészt az ő magángyűjteménye adta az alapot.

Nagy a tárgyismerete, jártassága a magyar éremművészetben, különösen a Széchenyi-érmészetben. Egervölgyi Dezsó, a jeles éremgyűjtő, helytörténész a Széchenyi Katalógus két kötetét is megjelentette. „Szabadidejének termékeny gyümölcse.” Időt, pénzt, fáradságot nem kímélve törekszik választott példaképe emlékének ápolására, megszállottan keresi a Széchenyi-relikviákat. Vezetőségi tagja az Országos Széchenyi Körnek. A 2003-ban alapított Zirci Országzászló Alapítvány alapító tagja. Az itt végzett munkája meghatározó jelentőségű Zirc város számára. A Bakonyvasút Szövetségben is képviseli a Zirci Országzászló Alapítványt. A vasútvonal fennmaradásáért áldozatos munkát végzett.

Életünk több területén is bizonyította érzékenységét. Maximális tiszteletet, megbecsülést tanúsít nemzetünk nagyjai iránt, történelmi múltunk eseményeit figyelemmel kíséri. Évről-évre megemlékezéseket szervezett az évfordulókra és aktív részese is volt azoknak a gondolataival, köszöntő szavaival, gyakran az ünnepség szónokaként: emlékezés a kommunizmus áldozataira, Hősök Napja, Trianoni megemlékezés. De beszédet mondott a történelmünk jeles személyeiről történő megemlékezések alkalmával is.

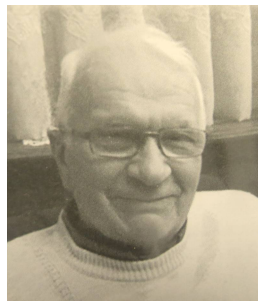
A természetszeretet, a természet megőrzésének fontosságát Fekete István regényeinek olvasása során is megtapasztalta. Az ember, de különösen az ifjúság lelkét nevelni, ápolni szükséges, hogy „csudát tudjon művelni” – ez a gondolat vezette őt a megvalósítás felé. Kezdeményezésére a Zirci Országzászló Alapítvány 2018 decemberében Fekete Istvánnak állított emlékművet a Rákóczi téren, az iskola előtt. Ezt követte az emlékkönyv kiadása és 2020-ban a kettős évforduló alkalmából két képsorozat is kiadott az író emlékére. Meggyőződése, hogy „Az ifjúság nevelése a legfontosabb feladatunk.” Fekete István írásai pedig a szeretetről, a hitről, a családról, az emberről, a természetről, az örök megújulásról szólnak.

A szervezett kirándulások állandó résztvevője, amelyek a környező országokban élő magyarokkal való kapcsolattartást, keresztény múltunk ápolását szolgálták vagy éppen magyar történelmi eseményekhez kapcsolódtak. Több emlékfá ültetése az ő gondolata volt. Kutak és az „Imre” szobor restaurálása, szobrok a tereken, a trianoni és világháborús emlékművek felújítása, az egyre szépülő belváros, nemzeti ünnepeink méltó megünneplése – ez mind kapcsolódik a tevékenységéhez. Aktívan részt vett Zirc és környéke keresztjeinek felújításában, szépítője lett a nagy múltú bakonyi kisváros újjáéledő társadalmi életének.

Egész eddigi életművével a honért munkálkodott

ORÉMUSZ JÓZSEF

„Egész életében munkálkodott a honért.”

Elemi iskoláit Zircen kezdte, majd a pannonhalmi Bencés Gimnáziumban szándékozott továbbtanulni, ahová felvételt is nyert, de a gimnázium 1948-as államosítása után visszakerült Zircre, itt végezte el már az általános iskolát 1952-ben. Veszprémben, a 306. számú ipari iskolában tanult tovább, ahol villanszerelőként végzett. Dolgozott a dudari bányában, ahonnan munkája elismeréseként

1954-ben beiskolázták Budapestre az Erőszakramú Technikumba. Munkahelye a Kőbányai Sörgyár volt, s az Üllői út 48. szám alatti ágybérlet lett a lakhelye, az 1956-os forradalom és szabadságharc eseménydús helyszíneinek egyike.

Október 23-tól november 11-ig aktívan és tevékenyen részt vett a forradalom és szabadságharc eseményeiben. A túlerőt és a reménytelen helyzetet látva, aki tehetett, menekült Budapestről, így november 9-én visszatért Zircre a szüleihez. A tetteit elemezve úgy döntött a család, hogy menekülnie kell fiúknak a biztos halálra ítéletés elől, azonnal el kell hagynia az országot. Szövevényes utat követően egy háromgyerekes ügyvéd és kerületi tanácsos befogadta a Brüsszelben élő családjába. A családfő saját gyermekeivel egyenrangúnak tekintette őt és egészen 1964-ben kötött házasságáig a családban élt. Édesapjával 1961-ben Bécsben, édesanyjával 1962-ben Brüsszelben találkozott ismét. 1966-ban lett belga állampolgár, és ezt követően – tíz év után először – látogathatta meg családjával Zircen élő szüleit.

Orémusz József az 1957 és 1966 közötti időszakban két munkahelyen dolgozott vezető beosztásban, majd 1966-ban, miután megkapta a belga állampolgárságot, egy belgiumi áramszolgáltató céghez került, ahonnan 2001-ben ment nyugdíjba. Munkája elismeréseként 1993-ban a Koronarend Arany-fokozatát kapta, 2002-ben pedig a Koronarend Aranypálma-fokozatával tüntette ki a belga király.

1956-tól, Belgiumba történt menekülésétől kezdve 56-os harcostársával együtt részt vett az emigránsok által szervezett programokban. Rendszeresen találkozott, így találtak szellemi és lelki menedéket az összetartó emigráns magyarok. Már 1957-től kezdve rendszeresen, rendkívül színvonalas, felemelő érzésű, gyakran több napos rendezvényeken emlékeztek meg a forradalom eseményeiről, a magyar nemzeti ünnepekről, évfordulókról. Tagja lett a „Brüsszeli Magyar Háznak”, s a mai napig a ház igazgató tanácsának tagja.

Életét 18 éves kora óta meghatározták a forradalom és szabadságharc eseményei, kényszerű menekülése hazájából és az emigráció évei. Jelenleg kétlaki életet él, szíve tavasztól késő ősziig Magyarországra húzza, de Belgiumot is szereti, ahol választott rokonai között egyenrangú családtagnak számít a mai napig. Zircen aktív tagja a Bakonyi Finnbarátok Köre Egyesületének, anyagilag támogat más zirci civil szervezeteket. 2016-ban, a forradalom és szabadságharc hatvanéves évfordulója alkalmából színvonalas megemlékezéseket tartott. 2017. október 24-én a Brüsszeli Magyar Nagykövetségen Nagy Zoltán nagykövet a belgiumi magyar közösség érdekében végzett önzetlen munkája, valamint az 1956-os forradalom és szabadságharc emlékének ápolását szolgáló tevékenysége elismeréseként a „Magyar Arany Érdemkereszt” kitüntetést adta át a részére, melyet Áder János, Magyarország köztársasági elnöke adományozott.

Példás életet élve, egész életművével általános elismerést szerzett, köztiszteltetben áll, öregbítette Zirc hírnevét, tetteivel kivívta különböző civil szervezetek és állami intézmények magas rangú elismerését úgy itthon, mint külföldön egyaránt.

60 éve...

60 éve, 1961. október 16-án hétfő hajnalban, Dudar bányában az Iker-akna „B” bányamezejének¹ a B/17 azonossági számú felsőtelepi² frontfejtésében³ vízbetörés következett be. E betűk sorba rakója – a bányamezőben volt lakatos csoportvezető – a vízbetörés legelső pillanatától a vízbetörés legutolsó mozzanatáig a földalatti vízmentesítési munkában részt vett.

1961. október 15-én a „B” bányamezőben az éjszakás tűzörség⁴ vezetője, Scharf József lőmester jelentette a reggeli raporton, hogy éjszaka – 16-án – két óra tájban a fronthomlok⁵ víz jelentkezett. Ők a 2 darab Hidasi típusú rakodógéppel feljártak az általuk készített kisebb máglyára⁶, hogy a rakodógépek motorjai ne kapjanak vizet. Sűrgette, hogy az odakészített szivattyút mielőbb helyezzzük üzembe. Kaszás Károlyt irányítottam a helyszínre, aki odaérve jelentette, hogy a víz már a rakodógépeket és a szivattyút is ellepte, a kihúzó légvágat⁷ folyik ki a víz. Megkezdődött ezután a vízmentesítés, mely nem bizonyult itt eredményesnek. A víz mennyisége 30 köbméter percenkénti mennyiségben állandósult, de voltak olyan vízlökések, melyek 45 köbméter percenkénti mennyiséget produkáltak. Erejére jellemző, hogy amikor az Északi-alapvágat és a „B” 14-es légvágatnál lévő gurítón⁸ keresztül leeresztettük a már újra a vízmentesítésre szerelt szivattyúegység szivóvezetékét, az a vizet elérte azt a kezünkől kicsavarta, az ácsolat⁹ támfájának¹⁰ nekivágta, ami hosszában elrepedt. A víz rohamosan emelkedett, 18 óra 10 perckor az átemelő¹¹ állomást fel kellett adni, és ezután az elektromotorok mentése folyt. Az Északi-alapközle¹² és az A/2 erszkefej¹³ találkozásánál lett kialakítva egy szivattyúállomás, mely 5 db 5 köbméter percenkénti teljesítményű szivattyúból állt. Ezzel azonos időben az akna alatti főszivattyú-állomást 2 db egyenként 4 köbméter percenkénti teljesítményű szivattyúval bővítettük, a Beszállóakna¹⁴ műosztályába¹⁵ pedig 300 mm-es átmérőjű fúrócső lett beépítve. Dudarbánya ekkora vízmennyiség fogadására nem volt berendezkedve. Így a szükséges gépek, berendezések, eszközök a vállalat üzemétől, de más bányavállalatoktól is érkeztek. Hathatós segítséget kaptunk szakemberekből (lakatos, villanszerelő, hegesztő) Ajkáról, Balinka-bányáról a szivattyúállomás létrehozásához, hiszen mi ebben az időben 12 órát dolgoztunk minden nap, a munka pedig igen sürgős volt.

1961. november 1-jén Haracska Imre miniszter-helyettes vezetésével a Bányászati Kutató Intézet, a Dorogi Szénbányászati Tröszt, a Közép-dunántúli Szénbányászati Tröszt és a dudari bányauzem műszaki vezetőiből alakult bizottság úgy határozott, hogy a vizet gátakkal kell elzárni, majd a vízbetörést nyugovó vízben kell elcmentálni.

Az Északi-alapközlelén kiépített szivattyúállomás 13-15 köbméter percenkénti teljesítményű vízemelése mellett – mely a betört vizet szinten tartotta – 1961. október 22-től 1962. február 3-ig öt gát¹⁶ került beépítésre a vágatokba, hogy a vízbetörés¹⁷ elcmentálását¹⁸ nyugovó vízben lehessen elvégezni. Az öt gát közül két gát ajtós, három pedig tömör ékgát volt. A gátak lezárása után a vízemelést beszüntettük. A gátakba cementáló csövek és nyomásmérő műszerek voltak beépítve. A cementáló csöveken keresztül mérsztejet nyomattunk a gátfalba a tömör zárás érdekében. (Volt olyan cementáló cső, melybe majdnem száz zsák cement lett benyomva.) 1961. október 22-től 1962. február 3-ig mintegy 2 millió köbméter vizet emeltünk ki. A víz a teljes Északi-bányamező¹⁹ előttötte.

A gátak építési ideje alatt három cementáló fúrólyukat mélyítettünk le, melyek közül kettő, a B/17 frontfejtés lég- és szállítóvágataiba, egy pedig a fejtés előtt hatolt be az alaphegységbe. A helyszínen talált löszből a három fúrólyukba összesen 81 804 köbméter lett leadva. Mivel a lösszel való tömedékelés nem járt eredménnyel, áttértünk a kádártai murvára, szemcseösszetétele kedvezőtlen volt, pilisvörösvári osztályozott dolomit-zúzalékra tértünk át, melynek szemcseösszetétele kedvezőbb volt. A fúrólyukakba összesen 1964 köbméter murvát adtunk le. A tömedékelés eredményességét a nyelési eredményesség határozta meg. Ha eredményesnek ítéltük meg, akkor a cementtel a fúrólyukakat lezártuk. Majd a kötési idő után átfúrtuk a cementdugót, nyelőképeséget vizsgáltunk. Mindaddig folytattuk, amíg az eredmény megfelelő lett. A fúrólyukakba összesen 577 köbméter cementet és 980 köbméter 10 százalékos sósavat adtunk le.

1963. augusztus 21-én megkezdődött a bányabeli próbaszivattyúzás, mely a bányabeli vízmentesítéssel együtt 1965. január 4-ig tartott. A próbaszivattyúzás ideje alatt még szükség volt a maradó vizek emelésére, 30 köbméter kapacitású átemelő állomás létesítésére, az átemelő állomás fölé vízkiemelő fúrólyukak lemélyítésére, 4 db vízgát megépítésére. A gátak mögötti elővájási és fejtési üregeket az 1. és 3. sz. fúrólyukakon keresztül kellett eltömedékelni. Ide 8200 köbméter homokot adtunk le. Amikor a gátak csövein és a falazaton keresztül már csak 1 köbméter percenkénti vízmennyiség jött ki, a

tömedékelést befejeztük, a gátakat nyomás alá helyeztük. Igen nehéz, fáradságos munkával úrrá lettünk a víz felett.

A bányabeli vízmentesítés²⁰ során a vízmentesítés ütemében ki kellett építeni a nyomócső hálózatot (250 mm átmérőben). A vízcsövek 6 méter hosszúak voltak, és a Mannesmann csövek vállon történő szállításához hat ember kellett. Itt minden nehéz volt, például egy szívófej kb. 250 kilogramm. Ha a 17 celsius fokos vízben kellett dolgozni, lágyéig érő halászciszma volt csak rajtunk, ruha nem. A vízmentesítés napi 24 órában, 1963. augusztus 21-től 1965. január 4-ig hétköznap, vasárnap, ünnepnap három műszak-harmadban történt. A vízmentesítés során a felszabaduló bányatérsegből megkezdődött a bennrekedt gépek, berendezések, eszközök kiszállítása, a bányavágatok helyreállítása. Igen sok szerszámot találtunk a termelő munkahelyeken, azonban ezeket használni nem lehetett, mert a sósav elmarta az eszközök acélszerkezetét. A bányában maradt állóeszközök nettó értéke a vágatokkal, zsompokkal²¹ és a kamrákkal együtt 41 500 ezer forint volt. Az Északi-bányamező – mely az „A” és „B” mezőkből állt – vízmentesítése, és az egész üzem előirányzott, tartós termelőképeségének helyreállításának költségét akkor 160 millió forintban állapították meg. A dudari Iker-aknaüzem a vízbetörést megelőző időben – a későbbi adatok alapján – lényegesen többre volt képes, jobb üzemi eredményeket ért el, mint amit a vízbetörés után, főleg az 1960-as évek első felében el tudott érni.

A vízbetörés során szerencsére emberáldozat nem volt. De mivel a termelőmunkahelyek nagyrészt víz alá kerültek, jelentős létszámfelesleg keletkezett a kiesett munkahelyek miatt. A dolgozók elhelyezéséről gondoskodni kellett. A Csetény, Bakonycsernye, Szápár, Jásd, Tés településekről bejáró dolgozók nagyrészt Balinka és Kisgyónra kerültek el. Mintegy 20 fő Padragra került. De volt, aki Tatabányán talált munkát. Sajnos ezekből a dolgozókból sok már nem jött vissza.

A vízbetörés időszakában Dudarbánya igazgatója Tihanyi Alajos, főmérnöke Németh Mihály, gépészeti vezetője Keresztúri Ferenc volt. Ők – mint minden más dolgozó – mindent megtettek azért, hogy a vízbetörés ideje alatti munkák minél előbb eredménnyel fejeződjenek be, és a termelés mielőbb beindulhasson.

Dudarbánya a vízbetörés után már nem az a Dudarbánya lett, ami a vízbetörés előtt volt.

1. A bányatelek olyan részterülete, amely a főszállító vágathoz külön szállító és légvágattal csatlakozik.
2. A szénréteg legfelső része.
3. A hasznosítható ásvány kitermelésére létesített nagy szélességű bányatérsegből, minden esetben két kijárata van. Az egyik a légvágat, a másik a szállítóvágat.
4. A földalatti bányatérsegeket a munkaszüneti napokon – ha a szénbánya légosztályban a munka egy műszaknál tovább szünetel – ellenőrizni kell műszak-harmadonként, min. 2 fő.
5. A frontfejtés esetében a fejtési homlok, a front szállító és légvágata között mért távolság.
6. Faszekrény, kalitka. Négyzet alakban párosával egymásra rakott fagerendákból készített nagy teherbírási fejtési biztosítószerkezet.
7. A vágató vezetésére készített vágat.
8. Az alsóbb és a felsőbb szinti vágatok egymással, esetleg a külszínnel is összekötő, nagy dőlésű (30° felett), általában alulról felfelé hajtott bányatérsegből.
9. Fából összeállított biztosító szerkezet a bányatérsegek kőzetomlás és közhullás elleni védelmére.)
10. A bányamű kiácsolására alkalmazott vastagabb fadarab, melyre a nyomás hosszának irányában hat, tehát visszaható szilárdságra van igénybe véve s állhat függőlegesen vagy ferden.
11. A víznek valamilyen szívó-nyomó készülékkel mélyebben fekvő helyről magasabb helyre juttatása.
12. Általában a bányamező határáig kihajtott közel szintes vágat.
13. Az erszke legmagasabb pontja, ahol a szállítóvágathoz csatlakozik.
14. A munkások bemenetelére szolgáló akna.
15. Rendszerint elkülönített aknaosztály, az akna azon része, melyet szerelvények, berendezések, csövek, kábelek elhelyezésére alakítottak ki.
16. A bányatérsegből elzáró, a légáram irányítására, víztől, tüztől való elszigetelésére, tömedék, iszapanyagok visszatartására, a gáz- és szénporrobbanás lökhullámának fékezésére, illetve továbbterjedésének megakadályozására készített mesterséges építmény.
17. A bányamunka szokásos menetét megnehezítő vagy lehetetlenné tévő vízmennyiség váratlan beáramlása a bányatérsegből.
18. cementörnek nagy nyomással történő bepréselése szivattyúval adott résbe tömörítés céljából.
19. A bányatelek olyan részterülete, mely a főszállító-vágatokhoz külön szállítóvágattal csatlakozik.
20. A bányában fakasztott, vagy oda beáramló vizek összegyűjtése, és az onnan való elvezetése vizgyűjtő zsompok és szivattyúk segítségével, esetleg a nehézségi erő felhasználásával, szabad folyással.
21. A bányában fakasztott, vagy odakerült vizek összegyűjtésére szolgáló bányatérsegből.

Felhasznált irodalom: Jármai Ervin: A DUDARI SZÉNÁNYÁSZATI TÖRTÉNETE.

Jó szerencsét!

Szeiler János

KÖLYÖKKUCKÓ

Induljon egészséges reggelivel a nap!

Az étkezés fontosságára irányítják a figyelmet a Zirci Benedek Elek Óvoda és Bölcsőde Egészségnapja, melyet minden évben eltérő tematika mentén szerveznek meg.

Kovács Mónika intézményvezető rámutatott, hogy a koronavírus-járvány sok köznevelési intézményt kényszerített szünetre és a gyermekeken a visszatérés után gyakran tapasztalhatták a mozgásszegény életmód és a táplálkozás egyensúlyának felbomlása következtében kialakuló súlyfelesleget, illetve a szociális kapcsolataik átrendeződését. Mindemellett előfordul, hogy a gyerekek a hibás életmód következtében étkezés nélkül indulnak el az óvodába. Ezért is tartják fontosnak, hogy fejlesszék az egészségtudatos gondolkodást, ennek jegyében szervezték meg a programjukat, melynek során különböző gyümölcsitalokat és aszalt

gyümölcsöket kóstolhattak a résztvevők, s ezek készítésének a fortélyait is elsajátíthatták.

Megtudhattuk azt is, hogy az aszalók és a turmixokkal készülő különlegességek hosszútávon szolgálják az óvodás korú gyermekek táplálkozási szokásainak formálódását, csökkentve a koncentrált cukrot tartalmazó italok fogyasztását. A kóstolással és a receptjeik megosztásával arra ösztönözték a szülőket, hogy reggeli indulás előtt ezt a könnyen elkészíthető italt is felajánlják gyermekeiknek, amely szívószállal fogyasztva nagy népszerűsége tarthat számot.

További programok is várták az érdeklődőket, *Antal Judit*

mentálhigiénés szakember előadásából kiderült, hogy manapság az életmód, a stresszkezelési technikák jelentik az egészségmegőrzés kulcsát, és ez a téma különösen fontos a járványteli időszakban. A „Lépten – Nyomon” foglalkozás azon óvodás gyermekek számára szólt, akiknél a fő cél az érdeklődés felkeltése a természeti jelenségek iránt és a körülöttünk lévő világ felfedezéséhez szükséges képességek elsajátítása.

A „Zirciek az Óvodás Gyermekekért” Alapítvány által, a helyi önkormányzat és a szülők támogatásával, *Váradiné Tóth Mária* és *Kuruczné Fehér Rita* programfelelősök aktivitásának köszönhetően, illetve az intézmény dolgozóinak összefogásával tudták megvalósítani az egész hetes programot, melynek szakmai előadás és képességfejlesztő foglalkozás is részét képezte.

A nevelési intézmény Autómentes Napot is szervezett szeptember 22-én, azon gyermekek, akiket gyalogosan hoztak szülei az óvodába, egy-egy műliszeletet vehettek át.

KG

Wittmann János emlékére

(Zirc, 1927 – Zirc, 2021)

Wittmann János ősi zirci családból származott. Szülőhelyére, családjára megkülönböztetett tisztelettel, odaadással figyelt, érdekelte a hely története, és az utókor szerencséjére ezt le is írta.

Ősei apai ágon Sziléziából települtek Zircre az 1700-as évek elején. Ő volt a hetedik leszármazott a családjukban. Zircen több Wittmann család élt, mellénevekkkel különböztették meg őket (Angsti, Notari, Tiroli). Ő a Hansepaül Wittmann családból származott, Hans und Paul, vagyis János és Pál volt a megkülönböztető nevük.

Villanyszerelőként dolgozott, nyugdíjba vonulása után megírta a „Zirc és környéke villamosításának története” című visszaemlékezését. Leírta, hogy az 1920-as évektől kezdve 1995-ig milyen technikai újítások történtek, a különböző átszervezéseket, a dolgozók neveit, megemlítve, hogy az áramszolgáltatásban a Wittmann család kilenc tagja is részt vett. Nagyon fontos helytörténeti forrás az „Őseink, gyökereink: a zirci régió németisége” című könyve, amely *Müller Anikó* szerkesztésében jelent meg 2009-ben. Ebben olvashatunk a régi zirci mindennapi és vallási szokásokról, a bíróválasztásról, az egykori mesteremberekről, a kocsmákról, vendéglőkről, temetkezési szokásokról. Az 1945 előtti parasztházakat is sorba szedte, azok lakóit, gazdáit felsorolta.

Mindkét temető német nevű elhunytainak névsorát is összegyűjtötte. Könyvében sok száz német eredetű név olvasható a Felső- és az Alsó-temetőből, ami szorgos munkájának eredménye.

Ebben az évben ünnepelték feleségével a 70. házassági évfordulójukat. Három gyermeke, nyolc unokája, tizenhat dédunokája volt. 94 éves korában hunyt el. Az Alsó-temetőben családtagjai mellé temették. A zirciek hálával és köszönettel emlékeznek rá.

Nyugodjék békében!

CK

Emlékfát ültettek a kórház kertjében

Fát ültettek a Zirc Városi Nyugdíjas Klub tagjai a kórház kertjében azok tiszteletére, akik alapították, és akik küzdöttek az egészségügyi intézmény fennmaradásáért.

Pék László ötlete nyomán és vezetésével a klubtagok egy páfrányfenyővel adóznak azoknak, akik alapították, a nehezebb időszakokban tettek a megmaradásáért, és hozzájárultak a zirci kórház fejlődéséhez, amely a tavalyi évben ünnepelte fennállásának 120. évfordulóját.

Mint azt megtudhattuk, később egy emléktábla is készülni fog a növény mellé, ami az utókor számára is jelzi majd, hogy a klubtagok milyen szándékkal ültették a fát egy őszi délutánon.

A nyugdíjasok a kórház munkatársának közreműködésével ültették el a fát

Dr. Vermes Tamás, a Zirci Erzsébet Kórház-Rendelőintézet főigazgatója köszönetét fejezte ki a faültetőknek és emlékeztetett arra a lakossági megmozdulásra, amely 1996-ban megmentette a bezárástól az intézményt.

Örömet fejezte ki, hogy ez a veszély már nem fenyegeti a kórházat, nagy értékű beruházások hosszú sora valósult meg az elmúlt tíz év során, a zirci rehabilitáció pedig országosan is, de megyei szinten mindenképpen rendkívüli elismertségre tett szert. (kg)

240 kilométert tekertek egy hét alatt – ÚTIBESZÁMOLÓ

Második alkalommal vehettek részt zirci diákok kerékpáros vándortáborban a közelmúltban. E sorok írói, valamint túrakísérőként *Matuszczak Róbert* vezetésével a tizenhárom diák és két szülő egy hét alatt járhatta be az Alpokalja és a Fertő-táj vidékét. Az első táborral ellentétben idén a csomagok szállítása a bringásokra várt.

„Az emberek olyanok, mint a kerékpárok. Csak addig tudják fenntartani az egyensúlyukat, amíg mozgásban vannak.” (Albert Einstein)

Úti beszámoló a táborvezetők tollából:

„Augusztus negyedikén vonattal érkezett a lelkes csapat Lövőre, ahol nem volt idő pihenni, hiszen a kerékpárok átvétele és beállítása után egy 34 km-es út várt a bringásokra. Első megállóként Nemeskéren megtekintettük az evangélikus templomot. Az 1732-ben épült templom különlegessége a többszáz éves fabelső, a gyönyörűen faragott oltár. Zsirán egy geológus házaspár várt minket, ahol érdekes előadást hallgathattunk, melynek keretén belül betekintést kaptunk a kövek titokzatos világába. A túra végén visszatértünk Lövőre, ahol vacsora után íjászokdtak a fiatalok, majd egy kis ismerkedős, csapatépítő játékkal zártuk le a napot.

Második nap változó intenzitású esőre ébredtünk, ami kissé megnehezítette az utunkat Sopronba. Útközben Kópházán megállva egy múzeumpedagógiai foglalkozás keretén belül ismerkedhettünk meg a „várvidéki” horvátok történetével és tamburaszó kíséretével énektudásunkat is kipróbálhattuk, ami alapján sajnos kórusnak nem voltunk alkalmasak, így maradtunk a kerékpározásnál és folytattuk utunkat. Sopronban ellátogattunk a most átadott Erdő Háza Ökoturisztikai Központ és Vadasparkba, ahol egy erdész mutatta be a soproni erdő rejtett csodáit, az erdei ökoszisztéma értékeit. Este Sopron kivilágított, hangulatos belvárosában tettünk egy sétát.

Következő napunkat is soproni sétával kezdtük. A 14. században épült Nagybaldogasszony-templom, vagy népies nevén Kecse-templomot jártuk be, majd felmentünk a Tűztoronyba, ahonnan csodás kilátás nyílik a városra és a ránk váró lankákra. A város kulturális értékeinek megtekintése után újra kerékpárra pattantunk és elindultunk a Fertő-tó felé. A csapat aktívabb része kitérőt tett a Páneurópai Piknik helyszínére, ahol az elmúlt években épült meg a látogatóközpont. A történelmi esemény helyszíne ma kedvelt turistacélpont. Hogy ne csak a pedálom legyen a lábunk, útközben pihenésképpen 300 lépcsőfokot megmászva a gróf Széchényi Ferenc által épített fertőbozi Gloriette-kilátóból gyönyörködtünk a tájban.

A következő éjszakánkat a hegykői kempingben, sátrakban töltöttük. A medence meleg vízében sikerült kicsit ellazítani a megfáradt izmokat. Itt volt lehetőség röplabdázni – háló nélkül, ami persze a kreatív csapatnak nem okozott problémát, viszont annál több derűt. Negyedik napunk délelőttjét a kemping területén napozással, strandolással, fürdőzéssel, vízilabdameccsel töltöttük. Szerencsére az idő is kedvezett. A nap második felében egy rövid túra után érkezünk Fertőszéplakra, ahol a felújított Széchényi-kastély ad otthont a Peisonia Látogatóközpontnak. A világörökségi helyszíneket bemutató kiállítás bepillantást ad a Fertő-táj egyedi és univerzális értékeibe. Ezen a napon Fertődön volt a szállásunk. A városban az Esterházy Kastély Marionett színházát, a gyönyörűen virágzó és illatozó rózsakertet és a Mária Terézia tiszteletére épített Bagatell is megnéztük, melyeken keresztül megismerkedtünk az Esterházy család történetével.

A Fertő-tó Közép-Európa harmadik legnagyobb tava és a kontinentális síkvidéki sós tavak legnyugatibb képviselője. Ez a környezet rengeteg vízimadárnak biztosít megfelelő élelmetét. Az ötödik napon madárlesre indultunk. A környékünkről származó *Tislér Diána*, „a természet tolmácsa” tartott nekünk madárlessel egybekötött élménydús beszámolót a környékről, értékekről, természetéről. Magasfokú tudása, lelkesedése közelebb vitt bennünket a táj természeti, kulturális kincseihez, távcsövekkel egészen testközelivé váltak a ritka madarak. Még sokáig hallgattuk volna, de várt bennünket a következő állomás. A fertőújlaki Csapody Természetiskolában volt a szállásunk. Fertőújlak a környékbeli lakosság számára ma is Mexikó, egykor

A bringás csapat a Fertő-tó parján – a túra során Ausztriába is áttekertek az Esterházy-uradalom része volt, természetvédelmi szempontból értékes, védett szikések veszik körül. A határmenti faluból 25 km-es túrát tettünk Ausztriába. A legbátrabbak (természetesen a lányok) megfürödtek Illmitz város strandján a jéghideg Fertő-tóban, megtekintettük az illmitzi látogatóközpontot, majd a szikes tavak mellett tekertünk vissza. A már nyugodni térő nap sugarainál egy tó partján defektet szerelni igazán élménydús. Szerencsére szakemberekben nem volt hiány. Naplementében bringázást, homloklebenygyakorlatokat, nagy beszélgetéseket, fotózást terveztünk estére. Sajnos naplemente a felhők gyülekezése miatt nem volt, de a mi fiataljaink ezt is megoldották. A jó hangulatot ezek a felhők egyáltalán nem árnyékolták be.

Hallottatok már Hany Istókról? A „hany” ősi, finnugor eredetű szó, mocsarat, lápot jelent. Istók története több magyar író is megihletett. Többek között Jókai Mór *Névtelen vár* című regényében is életre kel alakja. Hatodik napunk során többször is szóba került a fiú története. Az öntésmajori látogatóközpontban nemcsak a hansági táj természeti értékeivel ismerkedhettünk meg. A kiállítás bepillantást ad a hany geológiát, talajtani történetébe, és a hansági emberek által gyakorolt régi mesterségekkel is megismertet. A fizikai terhelést bírni kell. Kaposváron a cukrászdában magunkhoz vettünk némi szénhidrátot, hogy a hosszú utat bírjuk az utolsó szállásunkig. Göbös-Major Ökoturisztikai Központ az Esterházy család egykori majorja. A szállásunkat körülvevő erdő, tó, nyugalom ideális helynek bizonyult a táborzáráshoz. Utolsó esténken a hét látnivalóiból, információiból állítottunk össze egy kvízt. Vacsora után a gyerekekkel és kísérőinkkel közösen értékeltük a hetet.

A hetedik napon kezdőállomásunkra, Lövőre tekertünk vissza, ahol a kerékpárok és táskák rendbetétele után az Alpokalja – Fertő-táj bringásvándor útvonalfelelőse, Szabolcs köszöntött bennünket és adta át az ajándékokat a kvíz győztesének: *Hardi Milánnak*, a túra legfiatalabbjának: *Váliczkó Attilának*, és a túravezetőnk jobbkezeinek: *Tribel Andrásnak*. Gratulálunk ezúton is fiataljainknak.

A kerékpározás lehetőség arra, hogy legyen idő megélni az utazást és része legyünk a tájnak, a természetnek, mely körülölel bennünket. A távolban kimagasló templomtornyok nem csak tében mutathatnak irányt utunk során. Pedagógusként fontosnak tartjuk a sport mellett hazánk kulturális és természeti értékeinek megismertetését, ápolását, megőrzését. Fontos, hogy megteremtsük magunkban és környezetünkben az egyensúlyt. Fontos, hogy a jövő nemzedéke találkozzon mindazzal a kincsel, amit hazánk rejt. Talán a mi kis csapatunknak sikerült „tornyokat” mutatnunk – reméljük, egy bringahosszal közelebb kerültek az értékekhez, csodákhoz és önmagukhoz.

Büszkék vagyunk a csapatra! Egy hét alatt, 240 km megtétele után balesetmentesen tértünk haza. A vonaton hazafelé már a következő évi túrát terveztük.

Bittmann-né Katzer Nóra közreműködésével a „Reguly Iskoláért” Alapítványon keresztül többen is támogatták a zirci vándortáboros csapatot, ezúton is köszönet nekik.

Barcsai Beatrix, Detre Anita